

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι... Δρ. ν. 3.—
Ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ » » 3,50

ΕΚΔΙΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΙΜΑΤΑΙ

Λεπτῶν..... 15
261—Γραφεῖον ἑδ. Ἑρμοῦ—264

Καὶ πάλιν ἀναγκαζόμεθα, ἐκ τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων γενναιοδωριῶν τῶν συχνάκις γινομένων, νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν καὶ διεγείρωμεν τὴν ἀμύλλαν τῶν παρ' ἡμῖν δυναμένων, ὅπως οὗτοι, λαμβάνοντες τὴν πρωτοβουλίαν, ποιήσωσιν ἐν βῆμα πρὸς πλήρωσιν ἐλλείψεως τὰ μέγιστα ζημιούσης τὸν χριστιανισμόν τῆς Ἑλλάδος. Καυχώμεθα ὅτι ἔχομεν θεολογικὰς Σχολὰς καὶ Πανεπιστήμια, πεπαιδευμένους καὶ εὐποροῦντας συμπολίτας, ἐλευθέρους θεσμούς, συλλόγους φιλολογικοὺς, φιλανθρωπικοὺς κτλ. Πολλὰ χρήματα κληροδοτοῦνται δι' ὑποτροφίας καὶ διαγωνισμοῦ, δι' ἐκδόσιν ἠθικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων, καὶ ὅμως ὁ χριστιανὸς, ὁ ἐκδοθεὶς Ἕλλην δὲν ἔχει ἔθνικὴν ἐκδοσὴν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Αἱ δαπάναι τῆς Βρεττανικῆς Ἐταιρίας κατὰ τὸ ἀπελθὼν ἔτος ἀνῆλθον εἰς λίρας Ἀγγλικὰς 223,476 τὰ ἔσοδα αὐτῆς εἰς 213,811. Ἐξέδωκε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 3,340,995 ἀντίτυπα τῶν Ἀγίων Γραφῶν, ὅσπερ ἀπὸ τῆς συστάσεώς τῆς ἑταιρίας ἔχει ἐκδώσει 85,388,054 ἀντίτυπα.

Ἡ Φουλαδικὴ ἑταιρεία ἐδαπάνησε κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον λίρας Ἀγγλικὰς 149,125 καὶ ἐκυκλοφόρησεν 70,341,750 φυλλάδια ἧτοι 1,854,341,754 ἐκ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς.

Ἄπαντα δὲ τὰ φιλανθρωπικὰ τῆς Ἀγγλίας ἰδρύματα ἐδαπάνησαν τὸ ποσὸν 1,703,523 λιρῶν ἀγγλικῶν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν περιλαμβάνει τὰ ἰδιωτικὰ δωρημάτων. Εἰς κύριος λ. χ. προσέφερον 1500 λίρ. ἀγγλ. πρὸς σύστασιν ἀποστολῆς ἐν τῇ Κεντρικῇ Ἀφρικῇ ἐνῷ ἕτερος ἰδιώτης ἀφοῦ προσέφερε 60,000 λίρας πρὸς ἰδρύσιν ὀφθαλμοτροφείου ἐπρόκεινεν αὐτὸ διὰ 200,000 λιρῶν, δὸς ἐπίσης καὶ ἕτερας 50,000 λίρ. πρὸς ἰδρύσιν Γυμνασίων τῶν ὀφθαλμῶν.

Κατ' αὐτάς δὲ μαθαίνομεν ὅτι εὐσεβῆς τις κύριος ἀποθεῶν ἐκληροδότησεν εἰς μίαν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἱεραποστολικῶν ἑταιριῶν, ἧτις δαπανᾷ κατ' ἔτος 500,000 δολ., τὸ ποσὸν 200,000 λιρῶν ἀγγλικῶν. Οἱ δωροῦν-

τες τοιαῦτα ποσὰ πρὸς τοιοῦτους σκοποὺς δὲν εἶναι οὔτε βλάκες οὔτε δεισιδαίμονες, καθότι οὔτε ἡ βλακία οὔτε ἡ δεισιδαιμονία δύναται ν' ἀβροίσῃ τοιαῦτα, ἀλλ' εἶναι ἄνδρες εὐσεβεῖς καὶ νοήμονες ἔχοντες πεποιθῆσιν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ἀγάπην ἀπόλυτον πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Ναί, εἶναι χριστιανοὶ ἀληθεῖς διὸ καὶ εὐημεροῦσιν προσωπικῶς τε καὶ ἔθνικῶς.

«Τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία τὰ ὅποια δὲν ἤθελον σὲ δουλεύσει, θέλουσιν ἀφανισθῆναι, τὰ ἔθνη ἐκεῖνα θέλουσιν ὀλοκλήρως ἐρημαθῆναι.» (Ματ. 23, 12.)

ΒΡΑΧΜΑΝΙΣΜΟΣ

[συνέχεια ἴδε ἀριθ. 11]

Ἐκ τοῦ ὕψιστου ὄντος, τοῦ Βραχμᾶ (ὅπερ εἶνε γένους οὐδετέρου), ἐκ τῆς ψυχῆς τ. ἑ. τοῦ παντός, ἐξῆλθεν ὁ κόσμος. Πῶς δὲ ἐγένετο, μᾶλλον δὲ πῶς ἀπερρευσεν ὁ κόσμος οὗτος; Τὰ ἱερά τῶν Βεδῶν βιβλία περιγράφουσιν ὡς ἑξῆς τὴν γένεσιν ἢ ἀπόρροισιν αὐτοῦ. Τὸ ὕψιστον ὄν, τὸ Βραχμᾶ, ὅπερ εἶνε ἀπειρον καὶ ἀόρατον, ἀπεκαλύφθη ἐν πρώτοις διὰ τῆς ἐξ αὐτοῦ ἀπορροίας τοῦ Βράχμα, τοῦ Βισνοῦ καὶ τοῦ Σίβα, τῆς τριάδος ταύτης τῶν Ἰνδῶν, τοῦ Τριμούρτι. Ἡ Ἰνδικὴ αὕτη τριάς παρήχθη ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Βραχμᾶ τῇ δυνάμει τῆς ἐν αὐτῷ οἰκούσης θείας θελήσεως, τοῦ αἰώνιου ἔρωτος, τῆς Μαίας (Μαῖα). Ἡ Μαία, ἡ ἐν τῷ Βραχμᾶ οἰκουσα θεία θελήσις, ὁ αἰώνιος ἔρως, ἐνωθεῖσα μετὰ τῆς Ἀτμᾶς, τῆς μεγάλης τοῦ φωτός οὐσίας, ἐνήργησε τὴν μεταβολὴν τοῦ Βραχμᾶ εἰς τὴν ἐν τῷ κόσμῳ παράστασιν αὐτοῦ διὰ τοῦ Βραχμᾶ, τοῦ Σίβα καὶ τοῦ Βισνοῦ. Ἐν τῇ τριάδι ταύτῃ (τῇ Τριμούρτι) ὁ μὲν Βραχμᾶς παρίστανει τὴν δημιουργοῦσαν ἀρχὴν, ἐκφαινομένην ἐν τῷ ἡλίῳ, τῇ θερμότητι καὶ τῷ φωτὶ, ὁ δὲ Σίβας τὴν καταστρέφουσαν καὶ πάλιν ἀναγεννώσαν καὶ διὰ τοῦ συμβόλου τοῦ πυρός ἐκφαινομένην, ὁ δὲ Βισνοῦς τὸ συνέ-

βράχου εις την θάλασσαν εσώθη υπό ενός σκύλου όστις τόν έβοήθησε νά έλθη μέχρι τής παραλίας. Τί άξιός σκύλος.

Ο Ιάκωβος ήτο σύννοος κατά την διήγησιν ταύτην. Τί απέκτεσαι τῷ εἶπεν ἡ μήτηρ του.

— Εκέπτομαι, λέγει, νά γυμνάσω καί τόν μικρόν μας Αζώρ νά πράττη τόν αὐτό ἐν ἀνάγκῃ, πόσον θά

λοιπούς ἀδελφούς του μακρόν περίπατον. Λαβόντες ὅθεν μετ' αὐτῶν τόν Αζώρ ἐκίνησαν. Καθ' ὁδόν φάντες εἰς τήν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ὁ Ιάκωβος ἀπεφάσισε νά βίβη τόν μικρόν κυνάριον ὅπως ἀρχίσῃ τὰς πρὸς γύμνασιν παραδόσεις. Ἡ ἀδελφή του τῷ παρετήρει ὅτι ἡ μήτηρ των εἶπεν ὅτι ὁ Αζώρ δέν ἦτο διὰ τοιαῦτα πράγματα. Αὐτός ἐπέμενε. Ὶρίπτει τόν Αζώρ τόν

Θά κάμω ὅ,τι θέλω

ἦτο καλόν νά ἔχωμεν καί ἡμεῖς ἕνα σκύλον τοιοῦτον ὅστις νά σώξῃ τοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ μήτηρ του τῷ παρετήρησεν ὅτι ὁ Αζώρ ἦτο μικρός διὰ τοιαῦτα πράγματα καί ὅτι τὸ εἶδος αὐτοῦ τῶν κυνῶν δέν δύναται νά χρησιμοποιηθῇ εἰς τοιαύτας ὑπηρεσίας. Ἀλλ' ὁ Ιάκωβος δέν ἠνόησε νά ὑποχωρήσῃ. Ἡμέραν τινα ὁ Ιάκωβος ἐπρότεινεν εἰς τοὺς

ῤεύμα τοῦ ποταμοῦ ἦτο πολὺ ἰσχυρόν καί τὸ δυστυχές ζῶον δέν ἠδύνατο νά ἐπανεέλθῃ εἰς τήν ὄχθιν. Κατ' εὐτυχίαν εὐρέθη τις γενναῖος νεανίας ὅστις βίβη εἰς τόν ποταμόν ἕως ἐν βεβαίῳ πηγμοῦ τόν μικρόν κυνάριον.

— Δέν θά τόν κάμω πλέον, εἶπεν ὁ Ιάκωβος, δέν θά τόν κάμω πλέον.

ΜΤΕΣΑΣ

ὁ κραταιός αυτοκράτωρ τῆς Ουγγαρίας.

Ο Στάνλεϋ, ἐν τῷ λίαν ἐνδιαφέροντι βιβλίῳ αὐτοῦ τῷ ἐπιγραφόμενῳ «διὰ τῆς σκοτεινῆς ἐρήμου», περιγράφει τόν τρόπον καθ' ὃν ὁ Μτέσας, ὁ τοσοῦτον τοῖς χριστιανοῖς ἱεραποστόλοις φίλιος φανεῖς, ἐκάθητο μετὰ πληθῆος ὑπερστώτων ἀρχηγῶν, τεταγμένων ἀπὸ τοῦ θρόνου εἰς δύο ἀντιθέτους γονυκλινεῖς ἢ καθήμενας σειράς, τῶν ἄκρων κλειομένων διὰ τυμπανιστῶν, σωματοφυλάκων, δημίων καί ὑπηρετῶν. Ο Μτέσας ἢ Καβάκα, ὡς καλεῖται εἶναι αὐψήλός, μεγαλόφθαλμος, λεπτοφυής, μέχρι νευροπαθείας ἀνήρ, φορῶν μελανὴν ἐσθήτα, καί λευκὸν ὑποκάμισον ἐξωσμένον διὰ χρυσοῦ. Ἐλαβέ με ἐκ τῆς χειρὸς μετὰ θέρμης καί ζέσεως, καί κύπτων οὐχὶ ἀνευ χάριτος με προτεκάλεσε νά καθήσω ἐπὶ σιδηροῦ σκιμποδος. Ἐπερίμενα νά δώσῃ αὐτός τὸ παράδειγμα, εἶτα δὲ ἐγὼ καί πάντες οἱ ἄλλοι ἐκαθήσαμεν. Οὕτω ἤρχισεν ἡ πρώτη αὐτῶν συνέντευξις.

Ἐντέ ἡμέρας ὑστερον, ὁ Στάνλεϋ ἔγραφεν. Βλέπω ὅτι ὁ Μτέσας εἶναι κραταιός αυτοκράτωρ, μέγαν ἔχων ἐπιρροήν ἐπὶ τῶν γειτόνων του. Εἶδον σήμερον τόν ταραξίαν Μανκορόγγον, βασιλέα τοῦ Οὐσνὶ καί τόν Μιράμβο, τὸ φοβερόν ἐκείνο φάσμα τὸ διαταράττον τὰς διανοίας τῶν κατοίκων τοῦ Οὐγγαμβίτζι, ὧν αἱ πρεσβεύσεις γονυπετεῖς προσφέρουσι φόρον εἰς αὐτόν. Εἶδον 3000 στρατιώτας τοῦ Μτέσα σχεδόν ἡμιπολιτεύτους. Εἶδον περὶ τοὺς ἑκατὸν ἀρχηγούς οἵτινες ἠδύνατο νά ταχθῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν βαθμίδα ὡς τοὺς ἀνδράς τοῦ Ζανζιβάρ καί Ὀμάν, ἐνδεδυμένοι ἐν πλουσίαις ἐσθήσι καί ἀπλισμένοι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καί παρετήρησα μετ' ἐκπλήξεως τοιαύτην τάξιν καί νόμον οἷος παρατηρεῖται παρ' ἡμιπολιτίστοις λαοῖς.»

Ἡ ἐκτεταμένη περιοχή τῆς Ἀφρικῆς τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἡ περιλαμβάνουσα τὰ πολυάριθμα μικρὰ βασίλεια ἐφ' ὧν ὁ Μτέσας ἄρχει, καίται πρὸς μέσημβριαν τοῦ Λευκοῦ Νεῖλου, πρὸς βορρᾶν δὲ τῆς ἐκτεταμένης λίμνης Βικτορίας Νουάνζης, καλυπτούσης 40,000 τετραγ. μίλια, περιστοιχιζομένης δὲ ἐξ ἀπειραριθμοῦ πληθυσμοῦ. Ο Μτέσας ἐδέξατο τὸν χριστιανισμόν τῇ προτροπῇ τοῦ Στάνλεϋ ὅστις ἔδωκεν εἰς αὐτόν ἐν μεταφράσει τμήμα τῆς Γραφῆς περιλαμβάνον ὀλέκληρον τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Λουκᾶ. Τοσοῦτον δὲ νῦχαριστήθῃ ἐκ τούτου, καί ἐκ τῆς ἀντιθέσεως μεταξὺ τῶν πράξεων τῶν χριστιανῶν καί τῶν Μουσοουλμάνων, ὥστε ἔφερε τὸ ζήτημα ἐνώπιον μεγάλης συρροῆς λαοῦ, «Ἡρέπει νά πιστεύσωμεν εἰς τὸν Ἰησοῦν καί τὸν Μωϋσῆν, ἢ εἰς τὸν Μωάμεδ; Ἡ ἀπάντησις τιμῶν ἐξ αὐτῶν ἦτον ὅτι θά ἐπροτίμων πρὸ κρείττον, ἀλλὰ πῶς ἠδύνατο νά μάθωσι ποῖος λέγει τὴν ἀλήθειαν;

Ο Μτέσας ἐμεδίασε καί εἶπε, — Ἀληθῶς θέλω τὸ κρείττον, καί θέλω τὸ ἀληθές βιβλίον, ἀλλ' ὁ Κατεκίροφρατᾶ, ὡς ἔλεγον γινώσκουσι παῖον εἶναι ἀληθές; Καί ἐγὼ τῷ ἀπαντῶ, ἀκούοντες μοι: Οἱ Ἀραβες

καί οἱ Λευκοὶ φέρονται ἀκριβῶς ὡς διδάσκονται ὑπὸ τῶν βιβλίων των, δέν ἔχει οὕτω; Οἱ Ἀραβες ἔρχονται ἐδῶ δι' ἐλέφαντα καί ἀνδράποδα, καί εἶδομεν ὅτι δέν λαλοῦσι πάντοτε τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἀγοράζουσιν ἀνθρώπους τοῦ ἰδίου αὐτῶν χρώματος καί τοὺς μεταχειρίζονται κακῶς, δένοντες αὐτοὺς δι' ἀλύσεων καί τύπτοντες αὐτούς. Οἱ Λευκοὶ, ὅταν προσφέρονται αὐτοῖς δούλοι, τοὺς ἀποποιῶνται λέγοντες: Ἡρέπει νά ὑποδουλώσωμεν τοὺς ἀδελφούς μας; Οὐχὶ ἡμεῖς ἐσμὲν

Ο Μτέσας.

πάντες τέκνα Θεοῦ. Δέν ἤκουσα Λευκὸν νά εἶπῃ ἀκόμη ψεύδος. Ο Σπρέκε ἦλθεν ἐνταῦθα, προσπνέχθη καλῶς, καί ἐπροχώρησε εἰς τὸν δρόμον του μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Γράντ. Δέν ἠγόρασαν δούλους οὔτε ὁ Στάνλεϋ ἠθέλησε νά πάρῃ δούλους. Ποῖος Ἀραβὴ θά ἀπτεποιεῖτο δούλους ὡς οἱ λοικοὶ οὗτοι ἄνθρωποι; Καί τοι καί ἡμεῖς ἔχομεν ἐμπόριον δούλων, δέν εἶναι λόγος ὅτι δέν εἶναι κακόν; καί ὅταν σκεφθῶ ὅτι οἱ Ἀραβες καί οἱ Λευκοὶ πράττουσιν ὡς διδάσκονται, λέγω ὅτι οἱ Λευκοὶ εἶναι ὑπέρτεροι: ἵκαν τῶν Ἀράβων

αὐται ἐκ τῶν βίωμαλοιτέρων καὶ ὠραιότερων τοῦ τόπου. Εἰσέρχονται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν περὶ τὸ 13 ἔτος τῆς ηλικίας καὶ διαμένουσι μέχρι τοῦ 25 ἔτους.

Ὁ βασιλεὺς οὗτος ἴδρυσεν χριστιανικὸν Γυμνάσιον πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν ἐν τῇ Αὔλῃ παιδῶν καὶ διώρισεν τὸν τε Πρύτανιν καὶ τοὺς καθηγητάς ἐκ τῶν Ἱεραποστόλων.

Τέλος δὲ ἀνεκρηύχθη ὑπὲρ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας διὰ τῆς ἐξῆς πρὸς τὸν λαὸν προκηρυξέως του, «Ὅστις νομίξει θρησκευτὰ τι ὀρθὸν, δύναται νὰ πρεσβεύσῃ αὐτὸ κατὰ Θέλησιν, ἢ ὠφέλεια καὶ ἡ ζημία ἀνήκει εἰς αὐτὸν προσωπικῶς. Ἐάν τις πρεσβεύσῃ ὅτι ἡ θρησκεία τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ εἶναι ὀρθὴ δύναται ἐλευθερῶς ν' ἀκολουθῇ αὐτήν». Οὕτω λοιπὸν οἱ κάτοικοι τῆς Σιὰμ ἀπολαύουσι θρησκευτικῆς ἐλευθερίας.

* * Κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἰαπωνίας ἀνῆρχετο εἰς 34,338,404 ψυχάς, ὁ δὲ πληθυσμὸς τοῦ Τόκιο, τῆς πρωτεύουσας, εἰς 1,036,771.

* * Κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τῆς πόλεως τῶν Παρισίων διὰ τὸ ἔτος 1880 ἀρτίως ὑποβληθέντα εἰς τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον, τὰ ἔσοδα ἀνέρχονται εἰς 228,115,579 φρ. τὰ δὲ ἔξοδα εἰς 226,348,529 φρ.

* * Ἡ διδομένη ἐπιχορηγήσις εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Βουλγαρίας Ἀλεξάνδρον ἀνέρχεται εἰς 6,000,000 φρ.

* * Κατὰ τὴν ἐκποίησιν τμήματος τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Φερμίνου Διδότου ἐν Παρισίοις λειτουργικῆ κληροδοτηθεῖσα εἰς τὴν βασιλίαν Αἰκατερίνην, σύζυγον Ἐρρίκου τοῦ Ε', τῆς Ἀγγλίας, ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Καρόλου Σ', εἶτα δὲ ἰδιοκτησία Ἐρρίκου τοῦ Σ', Ἐρρίκου Ζ', Ἐρρίκου Η', ἡγοράσθη ὑπὸ βιβλιοπώλου ἐν Παρισίοις ἀντὶ 76,000 φρ. Χειρόγραφοι ἀνήκον τῇ Μαριᾷ βασιλίτῃ τῶν Σκωτῶν ἀπὸ 10,000 φρ. Ἡ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως εἰσπραχθεῖσα ποσότης ἐπὶ πέντε ἡμέρας ἀνήλθεν εἰς 633,000 φρ. ἡ σύνολος ἐκποιήσις τῆς βιβλιοθήκης θέλει ἀποφέρει ποσὸν, 5,000,000 φράγκα.

* * Περί τὰς ἐννία χιλιάδας βραβεῖα διατελοῦσιν ἀζήτητα ἐκ τοῦ λαχείου τῆς ἐν Παρισίοις ἐκθέσεως, καὶ πρόκεινται νὰ πωληθῶσι διὰ δημοπρασίας.

* * Παράσημον βουλγαρικὸν ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου. Σύγκειται ἐκ πέντε κλάσεων, καὶ τὸ μετὰλλιον φέρει ἐπιγραφήν «Zá Zaslouγα»—δι' ἀξίαν—προσφραζῶνται δὲ δι' ἐρυθρᾶς, λευκῆς καὶ πρασίνης ταινίας.

Ο ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΦΘΟΝΕΡΟΣ

Ἐνας Σουλτάνος μιά φορά Σελήμ τὸ ὄνομά του συμβούλους εἶχε δυὸ ἔξυπνους εἰς τὸ κατοικημά του ὑπερητίμα δὲ αὐτοὺς καὶ πάντοτε ἐφίλει. διὰ τὰς γνώσεις τὰς πολλὰς ἃς εἶχον οἱ δυὸ φίλοι. Ἀλλὰ τί θέλεις τὰ καλά καὶ τὰ πολλὰ τὰ πλοῦτη, ἐνῶ δυὸ ἐλαττώματα σπουδαῖα εἶχον οὗτοι!! Ὁ ἕνας ἔκλινε πολὺ εἰς τὴν φιλαργυρίαν εἰς τὸν φθόνον δὲ ὁ ἕτερος καὶ εἰς τὴν πονηρίαν. Μαθὼν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς, τ' ἀρχεῖα σφάλματά των, νὰ μετατρέψῃ ἠθέλησεν εἰς προτερήματά των. ἠθέλησε δὲ καὶ νὰ ἰδῇ ἀπὸ τὰ δυὸ ποῖον ἐλάττωμα ὑπερτερεῖ τοῦ ἄλλου, ὡς γελοῖον. Καὶ διὰ τοῦτο μιά φορά, ἐνῶ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ διὰ τὰ πολιτικά ὀμίλου οἱ καυμένοι, τοὺς ἐρωτᾷ ἐπὶ σκοπῶν καὶ ἐν ταῦτά τοὺς λέγει, ὅτι καὶ ἂν τοῦ ζητήσωσι νὰ τοὺς δωρήσῃ μέλλει διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις των, ἃς ἔκαμον φρονίμως αὐτῶν, ἐπὶ πολὺν καιρὸν, συνάμα καὶ ἐντίμως, ὅμως μὲ τὴν σημείωσιν, ἂν ἕκατον ζητήσῃ φλωριά, ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν, τριπλᾶ θενὰ χάριση εἰς τὸν δεύτερον ἀπὸ αὐτοῦς, ὅστις δὲν θὰ μιλῆσῃ καὶ ὁ πρῶτος ἀπ' τὴν θλίψιν του ἃς μὴ μετανοήσῃ.

Ἐκπληθέντες κάπως οὗτοι δι' αὐτὸ τὸ πρόβλημά του, συνεσκέπτοντο τί πρέπει νὰ εἰποῦν εἰς τὸ ζήτημά του καὶ μὲ σκέψιν πολλῆς ὥρας, καὶ ἀρκετὴν ἀμηχανίαν ἀπεράσισαν καὶ εἶπον νὰ τοὺς δώσῃ διορίαν ἕξ ἡμέρας, καὶ μὲ τοῦτο ἴσως, ἴσως ἡμπορέσουν εὐκολώτατα τὸ θέμα τοῦτο νὰ ἔμπερδεύσων. Συγκατένευσεν εἰς τοῦτο, καὶ τοὺς εἶπε «πορευθεῖτε» ὁ Σελήμ Σουλτάν χαρίζεις, «καὶ ὡς πρέπει λογισθεῖτε». Ἀνεχώρησαν οὖν οὗτοι καὶ ἐπέειον εἰς τὴν οἰκίαν ὁ καθείς, ἔχων ἐντὸς του τὴν αὐτὴν ἀνησυχίαν ἔλεγον εἰς τὸν ἑαυτὸν των, καὶ ἐσκέπτοντο ἴδια:

Ἄν ἐγὼ πρῶτος τομῆσω καὶ ζητήσω χίλια γρόσια ὁ ἀκόλουθος θὰ λάβῃ τὸ τριπλοῦν μου εἰς τὰ τόσα, καὶ γιὰ τοῦτο δὲν συμφέρει νὰ μιλῆσω ἐγὼ πρῶτον ἀλλ' ἂν θέλῃ ἃς μιλῆσῃ ὁ ἀκόλουθος μὲ τρόπον τῶρ ἃς ἐλθῶμεν εἰς τὸν ἄλλον, τί νὰ σκέπτεται ἕκείνος τοὺς αὐτοὺς σκοποὺς ἐκθίτει εἰς τὸν νοῦν του ψεῦ! καὶ ἐκείνος, Ἄς σταθῶμεν ἐδῶ τώρα, καὶ ἃς ἴδωμεν τὸν Ἄρη ποῖον θέλει εἰς τὴν μάχην διὰ νὰ βγάλῃ πλληκάρη... Τέλος πάντων ἡ ἡμέρα ἡ ῥηθεῖσα πλησιάζει! καὶ ἕκαστος τῶν ἀντιπάλων τὰ δικά του ἐτοιμάζει! Ἐνημερώνει πλέον αὐτὴ καὶ ἐμπρὸς εἰς τὸν Σουλτάνον ἔρχονται οἱ σύμβουλοι του, γιὰ νὰ ποῦν περὶ τῶν ἀνω. Πλησιάζει τότε ἕνας καὶ εἰσεύρετε ποῖος εἶναι; ὁ τὸν φθόνον τρέφων μέσα εἰς τὸ σῶμά του... καὶ μείνει ἀναγνώστα, γιὰ ν' ἀκούσῃς τί θὰ εἴπῃ, τί θὰ κάμῃ, καὶ νὰ μάθῃς, ὁ κακοῦργος πάντοτε πρὸς πόσον χάνει! πλησιάζει καὶ τοῦ λέγει «πολυχρόνιος Σουλτάνε ἔλυσαι τὸ ζήτημά σου, ἀποφάσισε καὶ κάνε, ἐγὼ πρῶτος θὰ ζητήσω, καθὼς εἶπες ὅτι θέλω, σὺ δὲ θὰ τελέσῃς πάντα εὐχαρίστως ὅτι λέγω. Τὸ ὀμμάτι μου τὸ ἕνα, πθυμῶ νὰ διατάξῃς νὰ ἐβγάλουν μὲ περῶνην, καὶ τὰ κάλιστα θὰ πράξῃς».

Μπᾶ!!! τί μὲ λέγεις ὦ κακοῦργς;
τί μὲ λέγεις φθονερέ;
τί μὲ λέγεις νὰ σοῦ βγάλω
τὸ ὀμμάτι πονηρέ!

Γιὰ νὰ βγάλω ἐπομένως τοῦ ἑτέρου καὶ τὰ δύο; καὶ νὰ μείνῃ ἀκόλουθος ὁ ταλαίπορος εἰς τὸ κρῦν; Ἐνίκησες ὦ φθονερέ, καὶ μὲ δικαίωμα σου μὰ, δὲν θὰ πράξω ὅτι λές εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημά σου γιὰτί ἐγὼ ἀπέβλεπα εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν δυὸ σας συμβούλων μου, καὶ ὄχι εἰς τὴν δυστυχίαν ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνίκησες παρ' ἡ φυλαργυρία λάβε ὡς χάρισμα αὐτὰ τὰ χίλια φλωριά ἃς λάβῃ καὶ ὁ ἕτερος, τοὺς εἶπεν ὁ Σουλτάνος ἃς λάβῃ τὸ τριπλάσιον, ἀπὸ ἐσὲ ὁ ἄλλος καὶ ἐγὼ μόνον ἐπὶσθῶμιον νὰ συγκροῦσαι τὰς κακίας αἰτίνας εἰς τὰ ἐντόσθια μετὰ ἀκρας ἡσυχίας ἐμπολεῦσον, καὶ τρυγίζου αἰωνίως τὰς καρδίας τὰς ἀθῶας τῶν ἀνθρώπων, μετὰ πάσης πανουργίας. Καὶ ἐκ τούτου εἶδον ὅτι, πῶς ὁ Φθόνος ὑπερέχει τῆς Φιλαργυρίας μᾶλλον, καὶ οὐαὶ αὐτὸν ποῦ ἔχει.

Ἐν Σμύρῃν κατὰ Μάιον τοῦ 1879.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Μ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΣ.

ΛΟΥΚΗΣ ΛΑΡΑΣ ὑπὸ τοῦ κ. Α. Βικέλι. 1879.

Διήγημα ἐκδοθὲν ἐν Παραρτήματι τῆς «Ἐστίας», Ἡ ἱστορικὴ βᾶσις τοῦ διηγήματος ἠρύσθη ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐκ τῶν δυστυχημάτων καὶ περιπετειῶν τῆς ἐπαναστατικῆς τῆς Χίου καταστροφῆς.

— Τὸ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀριθμῷ τῆς Ἀθηναίδος ποίημα ὑπὸ τῆς Σ. Λεοντιάδος ἠρύσθημεν ἐκ τοῦ ἐν Κων/λει ἐκδιδόμενου περιοδικοῦ ὁ «Ἐρμῆς».